

Skolas bibliotekāra profesionālās ētikas būtība

Autore: Aina Verze

(Rēzeknes pamatskolas – attīstības centra bibliotekāre)

Mērķis: Raksturot skolas bibliotekāra profesionālas ētikas būtību skolas bibliotēkas darbībā.

1. Piemērot Latvijas Bibliotekāra profesionālās ētikas kodeksa principus skolas bibliotekāra profesionālās ētikas principiem.
2. Atspoguļot skolas bibliotekāra profesionālas ētikas būtību skolas bibliotēkas darbībā ar piemēriem un iespējamajiem variantiem.
3. Aktualizēt jautājumu par ētikas normu ievērošanas nozīmi.

Kodeksa mērķis ir apliecināt bibliotekāra profesijas ideālus, principus un pamatnostādnes demokrātiskās un cilvēktiesību ievērošanā balstītas sabiedrības attīstībā.

1. Bibliotekārs izturas ar cieņu pret savu profesiju un apzinās tās vērtību un nepieciešamību attīstības procesā.

```
graph TD; A([Bibliotēka – zināšanu krātuve]) --- B([Grāmatas]); A --- C([Internets]); A --- D([Periodika]); A --- E([Elektroniskie resursi]);
```

Bibliotēka – zināšanu krātuve

Grāmatas

Internets

Periodika

Elektroniskie
resursi

Bibliotekārs

```
graph TD; A[Bibliotekārs] --- B[Fondu komplektētājs, atjaunotājs]; A --- C[Informācijas sniedzējs un izglītotājs]; A --- D[Lasīšanas veicinātājs]; A --- E[Grāmatu krātuves sistematizētājs, kārtotājs]; A --- F[Grāmatu un citu dokumentu izsniedzējs, saņēmējs, kontrolētājs]; A --- G[Pozitīvas, radošas, draudzīgas mācību vides radītājs];
```

Fondu
komplektētājs,
atjaunotājs

Informācijas sniedzējs
un izglītotājs

Lasīšanas veicinātājs

Pozitīvas,
radošas,
draudzīgas
mācību vides
radītājs

Grāmatu
krātuves
sistematizētājs,
kārtotājs

Grāmatu un citu
dokumentu
izsniedzējs,
saņēmējs,
kontrolētājs

2. Bibliotekārs ar savu profesionālā darbību un izturēšanos veicina profesijas attīstību un paaugstina prestižu sabiedrībā.

Radošo darbu izstrāde un prezentācija

**Piedalīšanās
pedagoģiskajos lasījumos**

**Ņemt dalību dažādās
biedrībās, projektos**

3. Bibliotekārs izrāda lojalitāti un uzticību bibliotēkai, tās politikai un darbības principiem.

- Lojāls- tāds, kas izpilda pastāvošās varas prasības, noteikumus, tāds, kurā izpaužas šāda īpašība.

Skolas noteikumi, skolas darba plāns.

Bibliotēkas reglaments, bibliotēkas lietošanas noteikumi,
bibliotēkas darba plāns.

4. Bibliotekārs neizmanto viņam pieejamos informācijas avotus un tehniskos resursus savtīgiem nolūkiem.

5. Bibliotekārs atbalsta un aktīvi darbojas profesionālajās organizācijās un asociācijās.

6. Bibliotekārs piedalās profesionālā darba pilnveidošanā, kas orientēts uz profesionālo izaugsmi.

7. Bibliotekārs rūpējas par tādu personisko kvalitāšu izkopšanu, kas sekmē viņa personības attīstību un profesionālo darbību.

- *Darbošanās Latvijas Skolu bibliotekāru biedrībā*
- *Kursu apmeklēšana.*
- *Projektu izstrāde.*
- *Piedalīšanās skolas ārpusstundu aktivitātēs.*

8. Bibliotekārs darbā ievēro vispārpieņemtas ētiskās un estētiskās normas.

Morāles zelta likums- nedari otram to, ko tu negribi, lai tev pašam dara.

(Lasmane S. u.c. Ētika.- Rīga: Zvaigzne, 1992)

Estētiskais ideāls ir priekšstats par pilnīgu, harmonisku, cilvēka cienīgu dzīvi, par cilvēcisko attiecību cildenumu, par izciliem, īsteni talantīgiem mākslas darbiem, kas apmierina cilvēka patiesības un skaituma alkas, radot lielu saviļņojumu un gandarījumu.

(Estētika./ Zeiles P. redakcijā.- Rīga: Zvaigzne, 1981.

9. Bibliotekārs glabā bibliotēkā esošos informācijas resursus un veicina to aktīvu izmantošanu.

- Tematiskās izstādes.
- Informatīvā stenda iekārtošana.
- Bibliotekāro stundu vadīšana.
- Mācību grāmatu saglabāšanas veicināšanas pasākumi (grāmatu apvākošana, pārbaužu rīkošana).
- Konkursu, lasītveicināšanas pasākumu organizēšana u.c.
- Čaklāko lasītāju sveikšana mācību gada beigās.

10. Bibliotekārs garantē informācijas izguvi un nodošanu, to racionāli organizējot, darbojoties objektīvi un profesionāli.

- Bibliotēkas darba laiks.
- Bibliotekārā darba plānojums.

11. Bibliotekārs izvēlas un piedāvā informāciju bez informācijas cenzūras, bez reliģisku, politisku, dzimuma, sociālu, seksuālās orientācijas, rasu piederības diskriminācijas, ievērojot bibliotēkas misiju, mērķus, uzdevumus un informācijas komplektēšanas politiku.

12. Bibliotekārs atbalsta un veicina vārda, informācijas izplatīšanu un saņemšanas brīvību.

13. Bibliotekārs nodrošina augsta līmeņa pakalpojumus, sniedzot lietotāja vajadzībām atbilstošu un objektīvu atbildi uz katra lietotāja jautājumu, izturoties ar cieņu pret bibliotēkas lietotāja pieprasījumu.

- Skolēnu vecumposmam atbilstošas literatūras piedāvāšana.
- Informācijas sniegšana par jaunākajām grāmatām.
- Informācijas sniegšana un atbalsts skolēnu referātu un projekta darbu izstrādē.

14. Bibliotekārs nodrošina konfidencialitāti, kas attiecas uz personas rakstura ziņām, kuras sniedz lietotājs, kā arī attiecībām uz lietotāja izmantotajiem informācijas avotiem.

15. Bibliotekārs izturas ar cieņu pret saviem kolēģiem un viņu darbu. Aizstāv viņu intereses, ja tās nav pretrunā ar profesionālās ētikas normām.

16. Bibliotekārs dalās ar kolēģiem pieredzē un zināšanās, veicinot profesionālo attīstību.

- Piedalīšanās skolas bibliotekāru MA sanāksmēs.
- Radošo darbu prezentācijas MA sanāksmēs.
- Pieredzes apmaiņas semināru apmeklēšana un to rīkošana.

17. Bibliotekārs respektē intelektuālā īpašuma tiesības.

- Intelektuālais īpašums ir ražojumi, darbi vai procesi, kurus esat radījuši un kas nodrošina jums konkurences priekšrocības.
- Ir trīs kategorijas:

Izmantotās literatūras saraksts

1. Dzirkale - Maļavkina Dž. Bibliotēka un sabiedrība./ Kursu materiāli skolu bibliotekāru profesionālajai pilnveidei. - Daugavpils, 2014.
2. Kokina D., Sporāne B. Bibliotekāra ētika.- Rīga: Elpa, 2002.
3. www.slideshare.net/Liepajasczb/bibliotekaru-etika-2011majssporane